Uroczyście na sesji z honorową obywatelką

2026-05-19

Krystyna Anna Zachwatowicz-Wajda 21 maja, w czwartek w samo południe, odbierze tytuł Honorowej Obywatelki Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa. To wyjątkowe wydarzenie odbędzie się podczas uroczystej sesji w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa przy Pl. Wszystkich Świętych 3-4 i będzie je można śledzić online.

Uznanie zasług dla kultury i sztuki

Radni o przyznaniu tego prestiżowego tytułu zadecydowali podczas sesji 22 kwietnia.
– Profesor Krystynie Annie Zachwatowicz-Wajdzie, wybitnej scenograf teatralnej i filmowej, aktorce, autorce kostiumów do wielu filmów i przedstawień teatralnych, profesor Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, współtwórczyni Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha", uczestniczce Powstania Warszawskiego, odznaczonej Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis", w dowód uznania jej wybitnych zasług dla kultury i sztuki – Rada Miasta Krakowa nadaje Honorowe Obywatelstwo Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa – brzmi treść podjętej uchwały. Decyzja ta jest wyrazem uznania dla jej wieloletniego wkładu w rozwój kultury i sztuki oraz szczególnych zasług dla Krakowa.

Uroczyście o honorowej obywatelce

Uroczystą sesję rozpocznie odegranie hejnału mariackiego, a otworzy ją Jakub Kosek, Przewodniczący Rady Miasta Krakowa. Następnie planowane jest wystąpienie Prezydenta Miasta Krakowa Aleksandra Miszalskiego oraz laudacja na cześć Honorowej Obywatelki, którą wygłosi Henryk Woźniakowski. Po laudacji nastąpi wręczenie aktu nadania Honorowego Obywatelstwa Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa prof. Krystynie Annie Zachwatowicz-Wajdzie, która po odebraniu tytułu zwróci się do zebranych. Uroczystą sesję uświetni występ Grzegorza Turnaua.

Nieoceniony wkład, kolejne wyróżnienie

Tytuł Honorowej Obywatelki został przyznany w dowód głębokiej wdzięczności za niezwykle bogatą działalność artystyczną prof. Zachwatowicz-Wajdy, jej nieoceniony wkład w rozwój krakowskiego życia teatralnego i filmowego oraz współtworzenie wyjątkowych instytucji kultury – Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha" oraz Pawilonu Józefa Czapskiego. Radni docenili również jej wybitne zasługi dla dziedzictwa i prestiżu Krakowa jako jednego z najważniejszych ośrodków kultury w Polsce i Europie.

Warto przypomnieć, że to nie pierwsza nagroda przyznana prof. Zachwatowicz-Wajdzie przez władze Krakowa. W 1995 roku wraz z mężem, reżyserem Andrzejem Wajdą, otrzymała srebrny medal „Cracoviae Merenti" – najwyższe odznaczenie przyznawane przez miasto w uznaniu szczególnych zasług dla Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa.

Magiczny Kraków

Krystyna Zachwatowicz-Wajda - urodziła się 16 maja 1930 r. w Warszawie jako córka Jana Zachwatowicza i Marii z Chodźków, architektów. W czasie II wojny światowej działała (od 1943 r.) w tajnym harcerstwie – Szarych Szeregach, brała udział w Powstaniu Warszawskim. Studiowała historię sztuki na Uniwersytecie Warszawskim, potem w Krakowie na Uniwersytecie Jagiellońskim (dyplom w 1954 r.), w 1958 r. ukończyła Wydział Scenografii w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. Podczas studiów zajmowała się również zawodniczo sportem: w latach 1950-54 należała do sekcji narciarskiej AZS Zakopane i Narciarskiej Kadry Narodowej, w latach 1950-52 – do krakowskiego Klubu Wysokogórskiego.

Od rozpoczęcia pracy zawodowej w 1958 r. zrealizowała około 150 scenografii dla teatru, opery i filmu, w latach 1970-1998 związana była jako scenograf ze Starym Teatrem w Krakowie. Współpracowała z najwybitniejszymi reżyserami polskimi, m.in. z Konradem Swinarskim, Jerzym Jarockim, Krystyną Skuszanką, Jerzym Krasowskim, a także z Argentyńczykiem Jorge Lavellim. Jest autorką scenografii do większości teatralnych inscenizacji Andrzeja Wajdy. W roku 1990 habilitowała się na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Od 2001 r. kierowała tamtejszą Katedrą Scenografii. W 2005 r. otrzymała tytuł profesora sztuk pięknych. W 2006 r. z jej inicjatywy na Wydziale Malarstwa krakowskiej ASP utworzono kierunek Scenografia, który prowadzi pięcioletnie studia stacjonarne.

Jako aktorka zadebiutowała w roku 1956 w teatrze Tadeusza Kantora „Cricot 2”, w pantomimie „Studnia…” w reżyserii Kazimierza Mikulskiego. W latach 1957-1972 występowała w kabarecie „Piwnica pod Baranami”, prowadzonym przez Piotra Skrzyneckiego. Zagrała też w filmach Andrzeja Wajdy: „Człowiek z marmuru”, „Panny z Wilka”, „Kronika wypadków miłosnych”, „Korczak”, „Pan Tadeusz” i „Katyń”.

Wraz z Andrzejem Wajdą jest fundatorem Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha” w Krakowie. Była sekretarzem Fundacji Kyoto – Kraków, która Centrum zbudowała i od jego otwarcia w 1994 r. prowadzi tam działalność.

W 1981 r. została odznaczona londyńskim Krzyżem Armii Krajowej za udział w Powstaniu Warszawskim. W 1995 r. otrzymała, wraz z Andrzejem Wajdą, Srebrny Medal Cracoviae Merenti za ufundowanie Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha”, a w 1999 r. – Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski za swoją działalność artystyczną i społeczną. W 2013 r. otrzymała Japoński Order Wschodzącego Słońca IV klasy.
W 2020 r. została uhonorowana przez Kraków Medalem „Za mądrość obywatelską”. W 2023 r. została odznaczona Medalem Księcia Mściwoja II, przyznawanym przez Radę Miasta Gdańska. Od 2026 roku jedna z planetoid, znajdujących się w naszym układzie słonecznym, została nazwana jej imieniem.